

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/179/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117225169
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117225169.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, v zastúpení Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanej: I. R., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX S. XXX, o zaplatenie 252,71 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12Csp/217/2017-45 zo dňa 19.marca 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku ako aj vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 114,71 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne odo dňa 09.03.2016 do zaplatenia, a to do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 219 ods. 3, § 297 CSP, § 3 ods. 1, § 52 ods.1, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1,2, § 488, § 517 ods. 2, § 544 ods. 1,2, § 559 ods. 1 OZ, § 43 ods. 1,2 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 4 ods. 3 písm. a) zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu.

1.2 V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 252,71 eura s príslušenstvom titulom neuhradených služieb vo výške 131,21 eura a titulom zmluvnej pokuty vo výške 138,- eur, z čoho žalovaná uhradila sumu 17,50 eura. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel zmluvu, vypožičal žalovanej SIM kartu, odpredal mobilný telefón Huawei MediaPad T1 8.0 Pro LTE za kúpnu cenu s dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 138,- eur.

1.3 Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že predmetom konania je zaplatenie faktúr za poskytnuté služby a za zmluvnú pokutu na základe uzavretej Zmluvy o pripojení spolu s Dodatkom k Zmluve o poskytovaní verejných služieb. Právnej posúdil zmluvu uzavretú stranami sporu ako zmluvu v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a zároveň spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nasl. Žalobu súd považoval sčasti za podanú dôvodne, a to čo do sumy 114,71 eura. Uviedol, že žalobca na základe uzatvorenej zmluvy poskytol žalovanej služby, za čo bola povinná zaplatiť vystavené faktúry v sume 132,21 eura. Žalovaná faktúry uhradila len čiastočne v sume 17,50 eura, a preto ju súd zaviazal zaplatiť zvyšnú časť vo výške 114,71 eura. Žalobca si uplatňoval aj úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne odo dňa 09.03.2016, teda odo dňa nasledujúceho po dni 08.03.2016, ktorý bol určený v pokuse o pokonávku na dobrovoľné plnenie. Výška úroku z omeškania nebola v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého výška úroku je zvýšená o 5 percentuálnych bodov ako určuje ECB. Vo zvyšnej časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 138,- eur súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, pretože žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíjal od spotrebiteľskej zmluvy, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Súd poukázal na to, že v danom prípade nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Uviedol, že žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty. Zastal názor, že spotrebiteľ sa ocitol vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku zmluve, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Poukázal na to, že základným princípom spotrebiteľských zmlúv je to, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Podľa § 53 ods. 4 písm. k / OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Uvedené súd konštatoval z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednania obsiahnuté v Zmluve o pripojení týkajúce sa zmluvnej pokuty považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Uvedené súd konštatoval preto, že dodávateľ nebol nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane.

1.4 V danej veci zmluvnú pokutu tak ako je dojednaná v Zmluve považoval ako neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Poukázal na to, že je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí. Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať. Konštatoval, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v § 52 a nasl. stanovení Občianskeho zákonníka. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

1.5 O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo, pretože vo veci mali úspech len čiastočný.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 138,- eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 09.03.2016 do zaplataenia. Zároveň, aby rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi prizná nárok na ich náhradu v rozsahu 100%. V dôvodoch odvolania žalobca uviedol, že súd prvej inštancie postupoval z procesnej stránky podľa ust. § 297 druhá veta CSP, v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- eur. Žalobca zastal názor, že v predmetnej veci podmienka jednoduchosti právneho posúdenia veci nebola splnená. V súvislosti s kritériom nespornosti tvrdení strán poukázal na skutočnosť, že z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalovaná sa napriek poučeniu k žalobe nevyjadrila. Ak mal teda súd za to, že skutkové tvrdenia strán sú nesporné, mal vychádzať z tvrdení žalobcu žalobe v plnom rozsahu vyhovieť. Žalobca dospel k záveru, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zastal názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam, keď vyslovil záver, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť zmluvnú pokutu dojednanú v dodatku k zmluve č. A5659111. Poukázal na to, že žalovaná mala možnosť výberu, mohla sa rozhodnúť, či si zvolí program s paušálom alebo s kreditom, mala možnosť nastaviť si výšku mesačného paušálu, zvoliť si telekomunikačné zariadenie za akciovú cenu alebo nie a pod. Uzavrel, že žalovaná uskutočnila individuálne voľby na základe vlastnej a slobodnej vôle. Mal za to, že súd prvej inštancie ďalej vec nesprávne posúdil z právneho hľadiska, keďže uvedená pokuta podľa názoru žalobcu spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z ust. § 544 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na to, že zmluvná pokuta bola dojednaná v písomnej forme, z dodatku vyplýva aj presný výpočet porušenia zmluvných povinností, pri ktorých sa zmluvná pokuta má uplatniť, rovnako je dojednaná aj výška zmluvnej pokuty, resp. jej určenie. Zdôraznil, že pri vyčíslení zmluvnej pokuty prihliadol zotrvanie žalovanej v dobe viazanosti od začiatku plynutia tejto doby, čo je v prospech žalovanej. Žalovaná si svoje zmluvné povinnosti neplnila od mesiaca september

roku 2015, t.j. po 6 kalendárnych mesiacoch od začiatku zmluvného vzťahu neuhrádzala faktúry za riadne a včas poskytované služby. Poukázal na to, že výška zmluvnej pokuty sa rovná rozdielu medzi maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou telekomunikačného zariadenia a predajnou cenou daného telekomunikačného zariadenia, pričom výška zmluvnej pokuty sa postupne znižuje v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Dodal, že takto určená výška zmluvnej pokuty je primeraná a nemožno na ňu prihliadať ako na neprimerane vysokú. V zmysle vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v celkovej sume 138,- eur sa neprieči platnému právnomu poriadku SR a nie je možné ho kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

7. Predtým, ako odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie z hľadiska hmotného práva, skúmal, či súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou konania namietanou žalobcom, spočívajúcej v porušení práva na spravodlivý súdny proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu ako finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia, jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. (viď rozsudok NSSR 1 Cdo 222/2017, 2Cdo 145/2017, 3 Cdo 269/2015...).

11. Žalobca videl porušenie práva na spravodlivý súdny proces v tom, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania bez splnenia podmienok ustanovených v § 297 písm. b) CSP.

12. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- eur.

13. Z citovaného ustanovenia písm. b/ vyplýva, že musia byť súčasne splnené obe podmienky, t.j. jednoduché právne posúdenie a nesporné tvrdenia strán sporu. Nesporné tvrdenia strán sporu sú závislé na procesných úkonoch žalovaného a možno ich považovať za nesporné v tom prípade, ak sa žalovaný v súdom stanovenej lehote podľa § 167 ods. 2 CSP k žalobe nevyjadrí, resp. sa vyjadrí takým spôsobom, že skutkové tvrdenia žalobcu žiadnym spôsobom nespochybnil.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie doručil žalobu na vyjadrenie žalovanej. V stanovenej lehote sa nevyjadrila, preto oznámil verejné vyhlásenie rozhodnutia dňa 09.01.2018, ktoré vyhlásil 19.03.2018. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že boli splnené podmienky pre vyhlásenie rozsudku bez nariadenia pojednávania v spotrebiteľskej veci. Oboznámil sa s obsahom žaloby, zmluvou o pripojení, dodatkom k zmluve, pokusom o pokonávku, faktúrami, všeobecnými podmienkami a došiel k záveru, že v prípade dojednania zmluvnej pokuty nemožno hovoriť o individuálne dojednanom zmluvnom ustanovení. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluve o pripojení týkajúce sa zmluvnej pokuty súd prvej inštancie považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie v konaní pochybil, keď neumožnil žalobcovi vyjadriť sa k možnému právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, pre ktorý dôvod žalobu v tejto časti zamietol. Ak súd mieni začať skúmať neprijateľnú zmluvnú podmienku ex offa, musí stranám sporu umožniť vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aby bolo jeho rozhodnutie predvídateľným. Princíp kontradiktórnosti totiž zabezpečuje stranám rovnaké právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a ku skutkovým a právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania.

15. Túto možnosť by mal mať jednak žalobca (dodávateľ), v ktorého záujme je preložiť dôkazy a tvrdenia o tom, že zmluvná podmienka nie je neprijateľná a musí prihliadnuť aj na vyjadrenie spotrebiteľa, či si aj napriek neprijateľnosti zmluvnej podmienky nepraje byť ňou viazaný.

16. Súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle vyššie uvedených princípov, vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, bez toho, aby umožnil žalobcovi nielen vyjadriť sa k otázke neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa dojednanej zmluvnej pokuty ale aj prípadne navrhnúť vykonanie dôkazov v tomto smere . Týmto postupom žalobcovi odňal právo na spravodlivý súdny proces. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

17. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne vec prejednať, prípadne vykonať dôkazy, ktoré strany sporu navrhnú a opätovne vo veci rozhodnúť. Svoje nové rozhodnutie súd prvej inštancie aj riadne odôvodní tak, spĺňalo požiadavky kladené na rozsudok súdu ust. § 220 ods.2 CSP, pričom sa zároveň vyporiada s argumentmi žalobcu uvedenými v podanom odvolaní. Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne aj o nároku na náhradu trov celého konania vrátane tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).